

er noget at pante i. Jeg finder derfor ogsaa, at en saadan Fremgangsmaade, at indføre Udpantning for privat Gæld ved Sognefogden og maaske ved en lignende Bestillingsmand i Byerne, vil være til Fordel for begge Parter i Retsplejen, baade for Fordringshaveren og for Skyldneren. Dette er altsaa, hvad jeg havde at sige om Ønskeligheden af en lettere og billigere Maade at inddrive Gæld paa, altsaa Indførelse af Lettelser baade for Fordringshaveren og for Skyldneren. De ville maaske trække noget vantro paa Smilebaandet og sige: Hvor er det muligt at gøre det fordelagtigere for begge Parter? Er der ingen, det vil gaa ud over? Ja, det gaar jo nok ud over Sagførerne, det vil sige den Del af Sagførerne, for hvem det er en væsentlig Indtægtskilde at inddrive Gældsfordringer. Men hvis man i øvrigt maatte være enig om, at denne Fremgangsmaade er forsvarlig, ville sikkert ogsaa Sagførerne være enige i, at af Hensyn til dem skal man ikke gøre Fremgangsmaaden vanskeligere og omstændeligere.

Det næste Punkt, hvorpaa jeg vil hende Opmærksomheden — og det er for den Sags Skyld lige saa stort — er Ønskeligheden af, at Rettergangen ved de ny Underdomstole kan føres af Parterne selv uden Sagførers Medhjælp i alle Tilfælde, hvor en Part ønsker det. Hvorfor? Ja, naturligvis kun for at spare Penge. Vi kunne let blive enige om, at det for Underdommeren vil være en Behagelighed at have med Sagførere at gøre i Stedet for med Parterne, som han skal tale vidtløftigt og omstændeligt med for at kunne hitte Rede i, hvad egentlig Meningen er med Sagen. At han skal det, vil give ham mere at bestille, og maaske kan der være Grund til at tage noget Hensyn dertil ved Afgørelsen af, hvor store Domskredsene bør være. I Hovedpunktet indeholdes nu det, som er Betingelsen for, at man kan undvære Sagfører, i det foreliggende Lovforslag, saaledes som det er vedtaget. Det er nemlig den Bestemmelse, at det er Underdommerens Pligt at vejlede Parterne. Og dernæst frembyder den ny mundtlige Retspleje paa dette Punkt en stor Fordel for den nuværende, thi ogsaa under den nuværende Retspleje er det, naar det drejer sig om mindre Retssager, Gældssager under 200 Kr., eller de saakaldte private Politisager, som forekomme i meget stort Antal, Underdommerens Pligt at vejlede Parterne. Men hvis den ene Part møder med en Sagfører, og denne Sagfører benytter den

Ret, som Lovgivningen giver ham til at begære Udsættelse, og tillige skriver Indlæg, saa vil det i Længden blive umuligt for de fleste Parter at anvende den Tid, som er nødvendig for at blive ved at løbe i Retten. Dette vil nu fjernes ved den mundtlige Retspleje, idet Sagerne da ville faa en hurtigere Afgørelse, og derved vil det altsaa blive muligt for Parterne i større Omfang end nu at benytte sig af den Adgang, som er givet dem til at modtage Vejledning af Underdommeren. Men jeg mener, at man bør da ogsaa tage det lille Skridt videre, at give Parterne Lejlighed til at begynde Sagen uden at henvende sig til en Sagfører, og dertil udkræves, at, for saa vidt en Klage til Forligskommissionen skal affattes skriftlig, maa Parten have Lov til at faa den skreven paa Retskontoret. Men det er muligt, at man der kunde nøjes med en mundtlig Klage. Men i hvert Fald, hvis man nøjes med en mundtlig Klage, maa han have Ret til at gaa til Retskontoret og faa affattet en Stævning. Jeg tror ikke, at der vil være nogen Betænkelighed derved. Det vil jo nok medføre nogen Ulejlighed for Retskontorerne, men ikke større end, at det kan være overkommeligt. Det vil i Virkeligheden i mange Tilfælde gøre Parten det væsentlig lettere at undvære Sagfører. Det ligger jo i Sagens Natur, at naar han skal til en Sagfører og sætte ham ind i Sagen, faar han dog Udgifter af den Sag, og saa vil han let opgive at føre Sagen til Ende selv.

Et andet Punkt, som jeg skal berøre, er Indførelsen af faste Regler for Sagførersalærer for de Forretninger, der have med Rettergangen at gøre. Det, tror jeg, vil være en Behagelighed for Publikum. Det er noget, man paa visse Omraader allerede har, hvor Skyldnerens Interesser varetages af Fordringshaverens Repræsentant. Det sker nemlig med Hensyn til Inddrivelse af Kreditforeningsgæld, hvor Kreditforeningens Bestyrelse samtidig er Repræsentant for Fordringshaveren og Skyldneren. Der varetage de Skyldnerens Interesse ved at give faste Regler for, hvor meget Sagføreren maa beregne sig for Inddrivelse. Og hvad der sker her, maa ogsaa kunne ske i andre Tilfælde, naar Lovgivningsmagten vil give Regler derom. I det foreliggende Lovforslag vil der naturligvis ikke kunne siges andet end, at Regler om Salærer skulle gives ved Lov, og det maa saa nærmere bringes til Udførelse ved særlig Lov.

Der er dernæst et Punkt, som jeg